

ΖΩΝΗ Α΄

Φυσιογνωμία και ιδιότητες των θεμελιωδών, παραπληρωματικών και ιδιόμορφων συστατικών της λατινικής γραμματικής και σύνταξης

ΓΥΜΝΑΣΜΑ Α΄

Θεματολογία

Γραμματική: φυσικό και γραμματικό γένος ουσιαστικών και επιθέτων· κανονική και παράτυπη κλίση ουσιαστικών και επιθέτων· παρεπόμενα του ρήματος· γενικές αρχές του σχηματισμού των ρημάτων όλων των συζυγιών· παρεκκλίσεις και ουσιώδεις εκτροπές ορισμένων ρημάτων από τα κύρια γραμματικά στοιχεία.

Συντακτικό: ταξιθεσία των όρων της πρότασης· εκφορά ανεξαρτήτων προτάσεων· σημασιολογία των χρόνων και των εγκλίσεων.

Άσκηση

1. Μορφωμένοι¹ δούλοι ανατρέφουν² τα παιδιά των Ρωμαίων.
2. Μεγαλόπρεπες στοές³ περιτριγυρίζουν από παντού⁴ την αγορά που κτίστηκε από τον αυτοκράτορα Τραϊανό.
3. Μικρή δύναμη των Αθηναίων αγωνίστηκε με επιτυχία⁵ κοντά στον Μαραθώνα με πολυάριθμο⁶ στρατό των βαρβάρων.
4. Ο Πausανίας, ο αρχηγός των Λακεδαιμονίων, άλλαξε και τα προγονικά ήθη και την ενδυμασία.
5. Κάποτε μεγάλες δυνάμεις Γαλατών περικύκλωσαν⁷ ξαφνικά⁸ τους δικούς μας· ο ύπαρχος⁹ παρέταξε¹⁰ τα επικουρικά στρατεύματα¹¹ στο δεξί κέρασ του στρατού· οι νεοσύλλεκτοι¹² φο-

βισμένοι ζητούσαν επίμονα βοήθεια από τους αθάνατους θεούς και τις θεές· είτε οι αθάνατοι θεοί να τους ανακουφίσουν³.

6. Ο Καίσαρ αμέσως μόλις έφθασε¹⁴ κάλεσε κοντά του τους αρχηγούς των Αιδούων· γιατί δεν μου διαβάσατε την επιστολή του υπάρχου; ας μη τολμούν οι εχθροί με δόλο να εκπορθήσουν την πόλη· ας δουν οι αρχηγοί να μην υποστούν οι δυνάμεις μας κάποια φθορά¹⁵.

Οι δυνατές κραυγές¹⁶ των Γερμανών είχαν τρομάξει τους συμμάχους μας· ίσως ρωτούσατε¹⁷ τι τρόμος είναι αυτός· χωρίς καμμιά αμφιβολία θα βεβαίωνα¹⁸ ότι οι Γερμανοί είναι εμπειροπόλεμοι¹⁹, αλλά ποιός μπορεί να αρνηθεί ότι ο χειρότερος κίνδυνος στον πόλεμο είναι ο φόβος;

7. Ο Αριόβιστος είπε ότι δεν κήρυξε²⁰ αυτός τον πόλεμο στους Γαλάτες, αλλά οι Γαλάτες σ' αυτόν.

8. Αφού εκφωνήθηκε αυτός ο λόγος από τον απεσταλμένο όλοι άρχισαν να ζητούν βοήθεια από τον Καίσαρα.

9. Ο Θεμιστοκλής αποκληρώθηκε²¹ από τον πατέρα του επειδή αδιαφορούσε για την πατρική περιουσία²².

10. Ο Κροίσος απέκτησε μεγάλη φήμη²³ εξαιτίας του πλούτου και της δύναμής του. Αυτός ήταν ο λόγος που πολλοί ήλθαν κοντά του· ανάμεσά τους²³ ο Σόλων ο πιο σοφός από τους Αθηναίους.

Λεξιλόγιο

1. doctus. 2. educo. 3. porticus. 4. undique. 5. feliciter. 6. ingens (numerosus). 7. circumsto. 8. subito. 9. legatus. 10. instruo. 11. auxilium. 12. miles novus. 13. sublevo. 14. primo adventu. 15. detrimentum. 16. clamor. 17. interrogo. 18. confirmo. 19. peritus belli. 20. infero bellum. 21. exheredo. 22. neglego (κ. negligo) rem familiarem. 23. comparo famam.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ Β΄

Θεματολογία

Γραμματική: ομαλός και ιδιόρρυθμος σχηματισμός των παραθετικών επιθέτων και επιρρημάτων. Αντωνυμίες – Αντωνυμικά επίθετα (σχηματισμός· κλίση).

Συντακτικό: χρήση των αντωνυμιών· επισημάνσεις δηλωτικές της σχέσης ορισμένων αντωνυμιών με τα προσδιοριζόμενα ουσιαστικά. Οι διαθέσεις των ρημάτων και η αντιστοιχία τους προς τα ρήματα της ελληνικής γλώσσας.

Άσκηση

1. Ο Θουκυδίδης διηγήθηκε όπως έπρεπε¹ μάχες και πολέμους.
2. Ο Περικλής κυβέρνησε για πολύ καιρό την πολιτεία των Αθηναίων με σοφία².
3. Ποτέ άλλοτε³ στρατιώτες δεν αγωνίστηκαν πιο γενναία από τους Σπαρτιάτες στις Θερμοπύλες⁴.
4. Στρατιώτες να θυμάστε⁵ την παλιά και πάρα πολύ μεγάλη δόξα του ρωμαϊκού λαού, είπε ο Καίσαρ.
5. —Χθες⁶ φαινόσουν πιο λυπημένος⁷, φίλε μου.
—Ήμουν λυπημένος, γιατί δεν είχα ακούσει τίποτε για την κόρη μου για πολλές μέρες.
6. Από τους επτά βασιλείς ο Ταρκύνιος ο Υπερήφανος εθεωρείτο⁸ ότι ήταν ο πιό σκληρός⁹.
7. Ο Καίσαρ στέλνει εμπρός¹⁰ το ιππικό¹¹ για να δουν το στρατόπεδο των εχθρών το οποίο, καθώς βρισκόταν στο μέσο¹² του δάσους, είχε ιδιαίτερα δύσκολες προσόδους¹³.
8. Οι άνθρωποι μπορούν να ωφελούν αλλά και να βλάπτουν ο ένας τον άλλο.

9. Στην πολιτεία των Αθηναίων συχνά κατηγορήθηκαν για προδοσία άνδρες οι οποίοι είχαν ευεργετήσει¹⁴ πάρα πολύ την πατρίδα.

Λεξιλόγιο

1. digne. 2. sapienter. 3. numquam. 4. apud + αιτ. 5. memor sum. 6. heri. 7. tristis. 8. habeor. 9. atrox. 10. praemitto. 11. equitatus. 12. medius. 13. aditus. 14. bene mereor de aliquo.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ Γ'

Θεματολογία

Γραμματική: Αριθμητικά επίθετα και επιρρήματα (παρατηρήσεις στον σχηματισμό και την κλίση τους).

Συντακτικό: Γενικά ερμηνευτικά και εννοιολογικά χαρακτηριστικά των πτώσεων · χαρακτηρισμός χρήσεων Ονομαστικής – Γενικής – Δοτικής. Συντακτική χρήση των αριθμητικών.

Άσκηση

1. Ο Κόνων ο Αθηναίος μ' εκείνη τη ναυμαχία κοντά στην Κνίδα απέκτησε μεγάλο κύρος¹ όχι μόνο στους βαρβάρους, αλλά και σε όλες τις πολιτείες της Ελλάδος.
2. Η νίκη του Καίσαρος υπήρξε μεγάλη· η χώρα όμως των Αιδούων καταστράφηκε και πολλοί από τους κατοίκους σκοτώθηκαν.
3. Αξιοθαύμαστη υπήρξε η ευσέβεια του Αινεία προς τον πατέρα Αγχίση ο οποίος υπήρξε άνδρας μεγάλης εντιμότητας.
4. Όλοι μισούν αυτόν που ξεχνά² την ευεργεσία.
5. Τον Καίσαρα τον ενδιαφέρει³ να τελειώσει⁴ ο πόλεμος πριν από⁵ τον χειμώνα.